

Sygn. akt II KK 414/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Marek Motuk

Protokolant Emilia Bieńczak

w sprawie **T. G.** skazanego za czyn z art. 231 § 2 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 26 stycznia 2023 r., kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu
z dnia 12 maja 2022 r., sygn. akt II Ka 208/22
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim
z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 1039/18

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Zamościu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

**2. zwraca oskarżonemu T. G. opłatę od kasacji w kwocie 450
(czterysta pięćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

T. G. został oskarżony o to, że w dniu 15 października 2017 roku w H. pow.
[...], w celu osiągnięcia przez P. D. korzyści osobistej w postaci uniknięcia

odpowiedzialności za wykroczenie i korzyści majątkowej w postaci uniknięcia przepadku ośmiu kartonów papierosów o wartości 1087 zł i 76 gr, przekroczył swoje uprawnienia i nie dopełnił obowiązków jako kierownik zmiany Oddziału Celnego w H., w związku z ujawnieniem przez funkcjonariuszkę A. A. przemytu, to jest wykroczenia celnego popełnionego przez byłego celnika, podróżnego P. D., wyjeżdżającego z Ukrainy do Polski, wwożącego papierosy bez polskich znaków skarbowych akcyzy, w ten sposób, że będąc poinformowany przez wymienioną o ujawnieniu przez nią przemytu w ilości ośmiu kartonów papierosów, odstąpił od działań służbowych przewidzianych przepisami prawa, w tym kodeksem karnym skarbowym, unijnym kodeksem celnym i przepisami wewnętrznymi, w związku z ujawnionym przemytem, wydał zgodę na zawrót sprawy wykroczenia na Ukrainę, bez dalszych czynności służbowych i polecił A. A. takie zawrót, przez co działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 1039/18, Sąd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim:

1. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 231 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 231 § 2 k.k. skazał go na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;
2. na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności na okres 2 (dwóch) lat tytułem próby;
3. na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych przyjmując wysokość stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;
4. na mocy art. 39 pkt 2 k.k. w zw. z art. 41 § 1 k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz sprawowania funkcji kierowniczych na okres 2 (dwóch) lat.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył orzeczenie w całości, podnosząc zarzuty obrazy prawa materialnego, błędu w ustaleniach faktycznych mającego wpływ na treść orzeczenia oraz obrazy przepisów postępowania. W konkluzji obrońca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego od przypisanego mu czynu.

Wyrokiem z dnia 12 maja 2022 r., sygn. akt II Ka 208/22, Sąd Okręgowy w Zamościu utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1. rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 29 § 1 k.p.k., polegające na rozpoznaniu apelacji obrońcy od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 1039/18, w składzie jednego sędziego, podczas gdy postępowanie przygotowawcze przeciwko T. G. zakończono w formie śledztwa, a przypisane mu przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności, której górna granica przekracza 5 lat, co obligowało sąd odwoławczy do orzekania w składzie trzech sędziów i co stanowi o bezwzględnej przyczynie odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.,

2. rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 231 § 1 i 2 k.k. poprzez przyjęcie, że do znamion przestępstwa tamże opisanego nie należał skutek - wbrew oczywistej sprzeczności z uchwałą SN (7) z dnia 24 stycznia 2013 r. - sygn. akt I KZP 24/12 - oraz bez należytego ustosunkowania się przez Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku do argumentów przedstawionych w tym orzecznictwie,

3. rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 16 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 2 k.k. poprzez niezastosowanie ww. przepisu w sytuacji, gdy zachowanie oskarżonego nie wyszło poza stadium przygotowania do dokonania zarzucanego czynu.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zamościu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, z przyczyn szczegółowo podanych poniżej, okazała się oczywiście zasadna.

Skarżący ma bowiem rację, gdy twierdzi, że Sąd Okręgowy, orzekając na rozprawie odwoławczej w składzie jednoosobowym, rażąco naruszył art. 29 § 1 k.p.k. i w konsekwencji dopuścił się uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu.

Zgodnie bowiem z art. 29 § 1 k.p.k. na rozprawie apelacyjnej i kasacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. W przedmiotowej sprawie nie miał przy tym zastosowania żaden z przepisów wprowadzających wyjątek od tej reguły i dający podstawę do orzekania na rozprawie apelacyjnej w składzie jednoosobowym. Przestępstwo z art. 231 § 2 k.k., które zarzucono i przypisano oskarżonemu, jest bowiem zagrożone karą pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Oznacza to, że w tym przypadku nie było podstaw do orzekania na rozprawie odwoławczej w składzie jednoosobowym ani w oparciu o art. 449 § 2 k.p.k., ani w oparciu o art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.). Pierwszy z wymienionych przepisów dotyczy wyłącznie spraw z oskarżenia prywatnego oraz spraw, w których postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia. W analizowanej sprawie zaś wymaganą przez ustawę formą postępowania przygotowawczego było śledztwo i w tej też formie postępowanie to przeprowadzono. Zgodnie natomiast z drugą z powołanych wyżej regulacji, *w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii,*

ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. Niniejsza sprawa dotyczyła zaś przestępstwa zagrożonego karą, której górna granica przekraczała 5 lat pozbawienia wolności.

Stwierdzenie powyższego uchybienia, stosownie do treści art. 536 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., nakazywało uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Oczywista zasadność wskazanego wyżej zarzutu umożliwiła uwzględnienie nadzwyczajnego środka zaskarżenia na posiedzeniu przeprowadzonym w trybie art. 535 § 5 k.p.k. W powyższym kontekście podkreślenia wymaga, że o oczywistej zasadności kasacji, umożliwiającej jej uwzględnienia w całości na posiedzeniu, może decydować także oczywista zasadność jednego z wielu zarzutów (uchybień) postawionych w tym nadzwyczajnym środku zaskarżenia (zob. J. Matras [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II*, red. K. Dudka, Warszawa 2020, komentarz do art. 535, teza 2 i 9 oraz powołane tam poglądy judykatury). Zwrócenie uwagi na tę ostatnią kwestię było konieczne, albowiem pozostałe zarzuty, zawarte w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, Sąd Najwyższy pozostawił poza zakresem swoich rozważań. Ich podniesienie w kasacji, w świetle stanowczego brzmienia art. 523 § 2 w zw. z art. 523 § 4 k.p.k., było bowiem niedopuszczalne.

W postępowaniu ponownym sąd odwoławczy, orzekając w prawidłowym składzie, przeanalizuje zarzuty apelacyjne, a następnie wyda orzeczenie realizujące standard sprawiedliwości materialnej i proceduralnej, które – w razie zaktualizowania się takiej potrzeby – rzetelnie uzasadni.

O zwrocie opłaty od kasacji orzeczono na podstawie art. 527 § 4 k.p.k.